

DAGSORDEN

3. ordinære møde i Kommunernes It-Arkitekturråd

Mødet afholdes **onsdag den 12. september 2012, kl. 9.30 – 14.30** i KL-Huset, Weidekampsgade 10, 2300 København S, i mødelokale S-10.

Der serveres frokost kl. 12.00 – 12.30 i kantine.

Dagsorden

3. ordinære møde i Kommunernes It-Arkitekturråd	1
1. Velkomst og godkendelse af referat (10 min.).....	2
2. Godkendelse af høringsversion af arkitekturprincipper (30 min.)	2
3. Status for KL's arbejde med udbredelse af rammearkitektur til fagområderne sundhed og beskæftigelse (30 min.).....	5
4. Status for arbejdet med rammearkitekturdokumenter og koblingen til de kørende projekter i KOMBIT's udbudsplan (35 min.)	8
5. Orientering fra KOMBIT om serviceplatformen (30 min.)	10
6. Status for projekt "Forretningskrav" i KOMBIT (15 min.)	11
7. Afrapportering fra arbejdsgruppen for realisering af gevinster med OIO-standarderne for Sag- og Dokument (35 min.)	14
8. Fællesoffentlige initiativer, herunder opsamling på økonomiaftalen ift. arkitekturrådet og status på initiativ 9.4 i Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi (20 min.)	16
9. Case fra realisering af rammearkitekturen: Beskedfordeler (20 min.)	19
10. Evt. (5 min.)	19

Den 29. august 2012

Jnr 01.04.10 P35
Sagsid 000243464

Ref NSS
nss@kl.dk
Dir 3370 3594
Mobil 2478 6165

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/19

1. Velkomst og godkendelse af referat (10 min.)

Allan Bager, formand for It-Arkitekturrådet og Ghita Thiesen, KL.

2. Godkendelse af høringsversion af arkitekturprincipper (30 min.)

Peter Thrane, KL

Bilagsmateriale til sagen eftersendes hurtigst muligt efter den 31. august 2012

Baggrund

It-arkitekturprincipperne er et led i rammearkitekturens bestræbelser på at opnå digitaliseringsstrategiens mål om en effektiv og attraktiv kommunal sektor. Derfor har vi brug for at håndhæve fælles retningslinier for, hvad det vil sige, at bygge god it.

Vi vil ikke længere acceptere lukkede systemer, der kun vanskeligt lader sig integrere, og hvor andre leverandører ikke kan komme på banen, fordi der er bygget teknologiske mure op i form af ikke standardiserede snitflader. Derfor er det essentielt, at vi fra fælleskommunal side sætter os for bordenden og udstikker principper for, hvordan it-leverandørerne skal udvikle deres løsninger. Det er principper, der skal følges af alle, for at vi kan sikre vores målsætning om et åbent, sammenhængende og innovativt miljø for vore fremtidige it-systemer.

Men det kommer ikke af sig selv, og det er ikke gratis. Det er dog ikke det samme som, at det ikke er en god investering. Effekten af at gøre ”det rigtige” overstiger - på lang sigt - investeringen.

Indstilling

Det indstilles til arkitekturrådet at:

- Godkende høringsversionen af arkitekturprincipper.
- Materialet herefter sendes i offentlig høring under Arkitekturrådet for at sikre, at principperne er operationelle og opnår opbakning blandt både kommuner og leverandører.

Sagsfremstilling

Hvad er et princip?

”Et princip er en grundsætning eller en leveregel, som sædvanligvis skal følges”

Det vil sige, at principper sammenfatter de regler, vi sætter op for at kunne agere på det kommunale leverandørmarked. Principper er ikke ufravigelige, men der skal en meget god forklaring til for at bryde et princip. Nogle principper har karakter af at være lov, mens andre har mere karakter af, at være henstillinger. Fælles for dem er dog, at både kommuner og leverandører har en forpligtelse til at forholde sig til principperne og værne om dem. Leverandørerne skal således forklare hvorledes – og i hvor høj grad, der leves op til de principper, som kommunen specificerer.

Bred opbakning til principper

De principper vi formulerer, baserer sig dels på en lang og bred erfaring med it-udvikling til kommuner og det offentlige og dels på det arbejde, der har været i staten omkring OIO-EA. I Hvidbogen er ligeledes formuleret en række principper, som har dannet inspiration til vores principarbejde. Herudover er der søgt inspiration i lignende arbejder internationalt.

På den måde er der enighed om principperne bredt i den offentlige sektor. Blot er disse principper specifikt møntet på den kommunale udfordring og operationaliseret til brug for kravspecifikationsarbejdet.

Anvendelse

Den brede kommunale - og ofte fællesoffentlige - opbakning til principperne gør, at vi kan lægge dem til grund for fremtidige udbud og it-beslutninger.

Som kommune har vi et hjælpeværktøj til at stille de rigtige krav i den enkelte situation. Kommunen gennemgår principperne i hvert enkelt tilfælde med henblik på at sikre, at det er de rigtige og vigtige principper, der kræves fulgt i den aktuelle situation. Det er ikke alle principper, der er lige vigtige hver gang.

Som leverandør må man forklare, i hvor høj grad der leves op til det enkelte princip, hvis et princip ikke følges – følg eller forklar. Denne forklaring giver kommunen værdifuld viden i forbindelse med udvælgelsen.

Dermed bliver det mere end blot opfyldelsen af funktionelle krav og pris, der er afgørende for valg af leverandør.

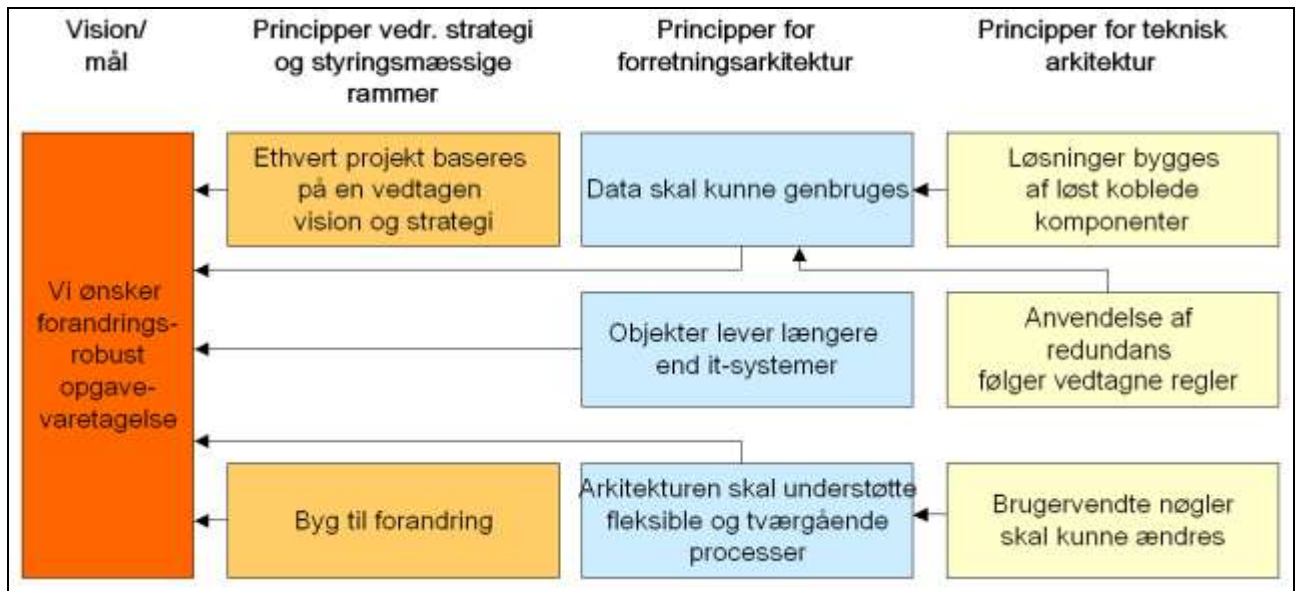
De politiske mål styrer principperne

Principperne tager afsæt i de politiske målsætninger, som kommunerne har. De politiske målsætninger udspringer af den fælleskommunale digitaliseringsstrategi.

Eksempelvis vil den politiske målsætning om **bedre og billigere it** kunne omsættes til ønske om konkurrence på markedet, og at flere leverandører kan samarbejde på tværs. Det stiller krav til, at systemer ikke længere er ”væg til væg”-løsninger, men opbygget af genbrugelige komponenter, som igen stiller krav til infrastruktur, standardisering m.v.

På den måde vil alle principper have et indbygget rationale, der bunder i en politisk vision.

Nedenfor vises et eksempel på, hvordan principperne hele tiden har et rationale, som peger på enten en politisk målsætning eller et andet princip.

Politiske målsætninger

De politiske målsætninger omkring kommunernes fælles it er styrende for de principper, vi lægger til grund for styring af it-leverandørmarkedet. Fra den kommunale digitaliseringsstrategi, har vi uddraget disse 5 politiske målsætninger som særligt vigtige.

Der er opstillet fem mål, som it-arkitekturstyringen skal realisere for kommunerne:

1. Kommunens borgere (og medarbejdere) mødes ikke med behovet for genindtastning af data, som allerede er kendte af andre systemer. Systemerne har en datasammenhæng og en dataudvekslingsarkitektur, som skaber sammenhæng mellem it-løsningerne.
2. En kommune skal ikke betale for den samme funktionalitet to gange, da det skal være let for it-løsninger at benytte og genbruge funktioner eller data i andre (kommuners) it-løsninger. En større del af den fremtidige kommunale systemportefølje bygges op af fælleskomponenter.

3. Kommunens it-løsninger er lette at tilpasse, når der fx kommer ny lovgivning, eller når kommunerne vil forandre opgaveløsningen, så it-omkostningerne ikke bliver en bremse på forandring.

4. Kommunen kan udskifte leverandører uden tekniske barrierer.

5. Kommunens it-løsninger er drifts stabile, pålidelige, attraktive og sikre, så borgere og medarbejdere kan have tillid til og vil tilslutte sig den digitale opgaveløsning.

Processen omkring udarbejdelse af principper

Principarbejdet startede i KL for et par år siden og er blevet aktualiseret i forbindelse med arbejdet med rammearkitekturen og ønsket om at styre it-leverandørerne hen mod en ensartet ”spillebane”.

En arbejdsgruppe med kommunal deltagelse og støtte fra en konsulent med international erfaring, har arbejdet med etablering af et sæt fælleskommunale it-arkitekturprincipper, som skal godkendes af arkitekturrådet og derefter anvendes aktivt i de fremtidige kravspecifikationer.

Arbejdsgruppen har nu fremsendt en bruttoliste over arkitekturprincipper, som har været til høring i kommunerne og i KOMBIT. Fredag den 31.8.2012 sammenskrives principper og høringssvar til en nettoliste, som herefter er arbejdsgruppens bud på stærke, operationelle arkitekturprincipper.

Efter indsamling af høringssvar, forventer arbejdsgruppen at indstille de tilrettede principper til endelig godkendelse i arkitekturrådet.

3. Status for KL's arbejde med udbredelse af rammearkitektur til fagområderne sundhed og beskæftigelse (30 min.)

Poul Erik Kristensen, Brian Siggaard og Erik Helweg-Larsen, KL

Baggrund (Beskæftigelse)

Med baggrund i It-Arkitekturrådets anbefaling om udvidelse af rammearkitekturen med beskæftigelsesområdet, er der udarbejdet en revideret resultatkontrakt og en beskrivelse af analysemetoden. Denne beskrivelse skal koordineres med forretningskrav projektet. Metoden skal identificere nye forretningstjenester og pege på mulige gevinster.

KL har revideret resultatkontrakten. Projektet 2.1 i den fælles kommunale digitaliseringsstrategi har ændret karakter fra at arbejde med snitflader til at arbejde med rammearkitektur. En stor udfordring for projektet er, at det er nyt at arbejde med en fællesoffentlig/-kommunal rammearkitektur. Udfor-

dringen på beskæftigelsesområdet er tilmed større, efter som staten indtil nu ikke har ønsket at kommitte sig til en fællesoffentlig rammearkitektur.

Revideret resultatkontrakt kan ses på

<http://www.kl.dk/Fagomrader/Administration-og-digitalisering/Den-falleskommunale-digitaliseringsstrategi/Beskaftigelse-enstrenget-indsatser-virker/21-Data-og-snitflader-pa-beskaftigelsesområdet/>

Indstilling (Beskæftigelse)

Det indstilles at

- It-Arkitekturrådet tager status til efterretning.
- It-Arkitekturrådet drøfter spørgsmålet om governance.

Sagsfremstilling (Beskæftigelse)

På forrige møde vurderede It-Arkitekturrådet, at der vil være store potentialer i at udvide rammearkitekturen med beskæftigelsesområdet. Området er oplagt på den måde, at der i dag er stor utilfredshed med, at it ikke understøtter en optimal opgavevaretagelse. Samtidig giver leverandørerne udtryk for, at de ikke kan skabe forretning på området.

Det vil kræve stor kommunal opbakning at udvikle og implementere rammearkitekturen på beskæftigelsesområdet. Det handler både om at få beskrevet, hvor vi er nu, og hvor vi gerne vil hen – og dernæst stå sammen om at stille fælles krav til leverandørerne.

Det er en forudsætning, at governance fastlægges sammen med staten, hvis kommunerne skal få fuldt udbytte af en fællesoffentlig/-kommunal rammearkitektur på beskæftigelsesområdet.

I forhold til leverandørerne handler det også om at skabe muligheder for en god forretning på et område, hvor de i dag angiver, at de ikke tjener penge. Det skyldes blandt andet de hyppige regelændringer der skal implementeres i systemerne.

Baggrund (Sundhed)

Fokus på udvikling og sammenhæng inden for sundhedsområdet har affødt en række digitaliseringsinitiativer, drevet af såvel kommuner som stat og regioner. Flere initiativer, har trods et formål om at understøtte sammenhæng på tværs, en silopræget tilgang til opgaveløsningen. En tilgang der bl.a. kan tilskrives manglende overblik grundet sundhedsdomænets størrelse og kompleksitet.

Etablering af et opgave- og begrebsmæssigt overblik vurderes således at være en hjørnesten i arbejdet mod en højere grad af sammenhæng og deraf

gevinstrealisering. En udvidelse af rammearkitekturen for sundhedsdomænet vurderes, i den sammenhæng, som en vigtig forudsætning.

Indstilling (Sundhed)

Det indstilles, at

- It-Arkitekturrådet drøfter en udvidelse af rammearkitekturen for sundhedsområdet.
- It-Arkitekturrådet drøfter organisering samt rådets rolle i forbindelse med en udvidelse af rammearkitekturen for sundhedsområdet.

Sagsfremstilling (Sundhed)

På sundhedsområdet er der, i kommunalt regi, flere store igangværende projekter, der alle har til formål at realisere gevinster gennem it-understøttelse af nye forretningsprocesser, dokumentation, m.v. Projekter som fællessprog III, kronikerdata/telemedicin og det fælles medicinkort er eksempler herpå.

I projekter som ovennævnte, opstår der typisk en række principielle spørgsmål, der for hvert enkelt projekt skal findes løsninger på. Principielle spørgsmål kan være vedr. afgrænsning af projektets kerneopgave og i den sammenhæng afhængigheder til andre parter/løsninger.

I praksis kan det være, hvorledes adskillelse af administrative processer fra kerneprocesser skal håndteres. Som for beskæftigelsesområdet, er der på sundhedsområdet ligeledes behov for en konsolideret strukturering af de forretningsmæssige processer.

Rammearkitekturen tilbyder i dag en række forretningstjenester der med fordel kan genanvendes inden for sundhedsområdet. Rammearkitekturen er i en vis udstrækning anvendelig på tværs af fagområder, men der vil dog være et behov for systematisk at gennemgå det enkelte fagområdes arbejdsgange og begreber, for at konsolidere eksisterende tjenester i rammearkitekturen og for at etablere nye.

Afledt af rammearkitekturarbejdet på beskæftigelsesområdet, er der etableret vejledningsmateriale til systematisk at udvide rammearkitekturen med yderligere fagområder. Denne vejledning kunne med fordel danne grundlag for arbejdet med en udvidelse på sundhedsområdet. At basere udvidelsen på baggrund af eksisterende erfaringer vil bl.a. understøtte sammenhæng områder- og artefakterne imellem.

Etablering af NSI (National Sundheds IT) har igangsat en række initiativer, der ligeledes har til formål at understøtte en øget sammenhæng inden for sundhedsdomænets parter. Flere af initiativerne fokuserer på standardise-

ring som middel til at opnå sammenhæng regioner, stat og kommuner imellem.

En forudsætning for succes i dette tværsektorielle arbejde på sundhedsområdet vil derfor være, at der fra alle parter etableres den nødvendige arkitekturramme. En fælles forståelse, et fælles sprog, vil dertil understøtte prioritering og styring af de fælles initiativer og derved skabe de ønskede gevinster.

De forretningsmæssige potentialer der kan synliggøres ved en udvidelse af rammearkitekturen med sundhedsområdet som domæne, kan være mange. Eksempler herpå kunne i den kommunale opgavevaretagelse være;

- *automatisering* af administrative processer
- *effektivisering* af borgerindsatser baseret på evidens

I tværsektorielt regi kan potentialer være en forbedring omkring;

- *governance* og *gennemsigtighed* af fællesoffentlige indsatser.

4. Status for arbejdet med rammearkitekturdokumenter og koblingen til de kørende projekter i KOMBIT's udbudsplan (35 min.)

Morten Hass, KOMBIT

Baggrund

KOMBIT og KL arbejder hen imod udbud efter en stribe af støttesystemer, der jf. økonomiaftalen fremover skal understøtte fælleskommunale fagsystemer. It-Arkitekturrådet har endvidere ønsket, at enkeltkommuner på sigt kan benytte støttesystemerne til at understøtte kommunens egne fagsystemer.

Indstilling

Det indstilles, at It-Arkitekturrådet tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Inden der påbegyndes egentlig kravspecificering har KL og KOMBIT inviteret kommuner, leverandører, ATP, KOMBIT's fagsystem-projekter og konsulenter til at reviewe udkast til en række scope-dokumenter for de konkrete støttesystemer samt en række tværgående arkitekturdokumenter.

På det tidspunkt, hvor nærværende sagsfremstilling udarbejdes, er de første reviews gennemført. Generelt er der meldt positivt tilbage både på tværgående

ende dokumenter og støttesystemer. Foreløbig er følgende opmærksomhedspunkter kommet frem:

- Sag- og Dokument-standarderne tager ikke højde for alle de aspekter, som der er behov for at overvåge på tværs mellem fagsystemer. KL og KOMBIT bliver nødt til at foretage en lokal (kommunesektor-) tilpasning af standarderne, i en åben proces med leverandørerne.
- Overvej om ikke en række fagsystemer kan nøjes med en snitflade og ikke behøver at anvende klienter. Det mindsker den driftmæssige risiko, at data er redundante, men det indebærer også en kilde til fejl i datakvaliteten.
- Scope for beskedfordeler er umiddelbart fornuftigt. Det er klogt at fastholde et meget enkelt scope for beskedfordeleren i den første tid.

It-Arkitekturrådets medlemmer vil modtage den fulde reviewoversigt med alle kommentarer hurtigst muligt.

5. Orientering fra KOMBIT om serviceplatformen (30 min.)

Michel Jacob Sassene, KOMBIT

Baggrund

Basalt set er serviceplatformen et knudepunkt, der på tværs af teknologier og på enkel, skalerbar og fleksibel vis kan integrere data og funktionalitet fra forskellige fag- og kildesystemer og udstille disse som services. Dette giver en række muligheder og fordele:

- Enklere adgang til data og funktionalitet, da adgangen til de oftest anvendte data kan samles et sted.
- Enklere og mere gennemskuelige aftalerelationer om anvendelse af data, idet serviceplatformen kan udgøre kommunernes eneste aftalepart. Derved undgår kommunerne de, til tider, komplekse aftalerelationer med leverandørerne af fag- og kildesystemerne. Serviceplatformen indgår de nødvendige aftaler med leverandørerne af fag- og kildesystemerne på vegne af kommunerne og kan derefter tilbyde adgang til service på ensartede aftalevilkår
- Billigere adgang til data og funktionalitet. Som konsekvens af, at der leveres data på vegne af mange kommuner, forventes der at kunne blive skabt tilstrækkelig med volumen, så enhedsomkostninger for levering af data vil falde.
- Bedre adgang til data og funktionalitet. Ved at samle forhandlingskraft overfor leverandørerne af fag- og kildesystemer, kan serviceplatformen ofte levere bedre serviceniveau end kildesystemerne ellers ville stille til rådighed. Dertil kommer systemets mulighed for at forbedre datakvalitet og udstille nye datastandarder.

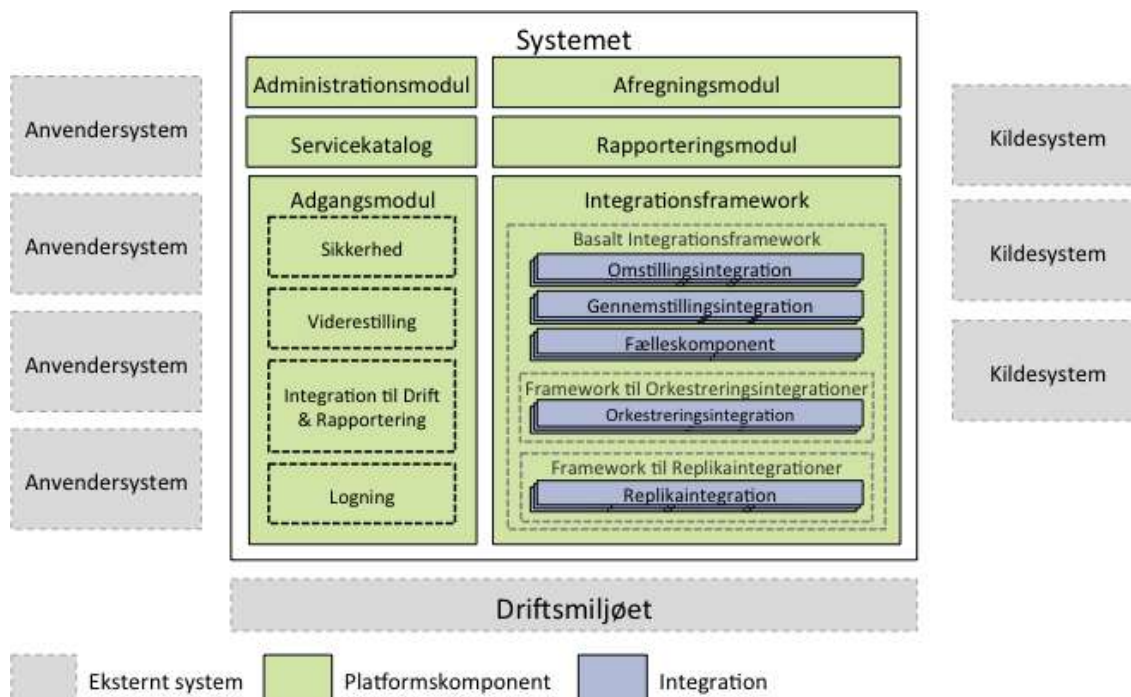
Indstilling

Det indstilles, at Arkitekturrådet tager nærværende orientering til efterretning.

Sagsfremstilling

KOMBIT A/S har den 20.7.2012, på vegne af landets kommuner og ATP/UDK, indgået en kontrakt om anskaffelse, vedligehold og drift af serviceplatformen med Systematic A/S. Kontrakten er af fire års varighed med mulig forlængelse på 2 år.

Serviceplatformen vil være modulært opbygget efter den overordnede arkitektur illustreret på nedenstående figur.

Figur 1: Overordnet arkitektur for Serviceplatformen

Selve anskaffelsen er inddelt i ni arbejdsplaner. Arbejdsplan 1 indeholder adgangsmodulet, som primært anvendes til adgangskontrol og logning, et replika af CPR-registret, som giver mulighed for billigere adgang til CPR-data samt en række omstillingsintegrationer til grundregistre. Arbejdsplan 1 forventes idriftsat ved udgangen af indeværende år. Øvrige arbejdsplaner, herunder moduler til administration, afregning, m.v., som skal understøtte et større antal integrationer og systemer, er optioner og kan bestilles efterfølgende.

Driften håndteres af TDC Hosting på vegne af Systematic A/S, og afregningsmodellen er primært forbrugsafhængig. Det betyder, at udgifterne forbundet med drift i udgangspunktet er lave og stiger i takt med anvendelsen af de udstillede services. Med andre ord, er driften af Serviceplatformen proportional med kommunernes anvendelse af den.

6. Status for projekt "Forretningskrav" i KOMBIT (15 min.)

Mette Kurland, KOMBIT og Nikolaj Skovmann Malkov, KL

Baggrund

Projekt "Forretningskrav", der er igangsat i KOMBIT med deltagelse fra KL, er pt. i foranalyse. Baggrunden for foranalysen for Projekt "Forretningskrav" er, at KOMBIT, KL og kommunerne får et oplyst grundlag at træffe en afgørelse om, hvordan den fremtidige håndtering af forretningsviden, inklusive lovovervågning, i forbindelse med it-udvikling og drift skal

forankres og udføres bedst muligt for kommunerne. Det omfatter dels det store spørgsmål om, hvordan arbejdet skal organiseres, og hvordan ansvaret skal placeres, og dels spørgsmålene omkring metoder og teknisk understøttelse af arbejdet.

Indstilling

Det indstilles at Kommunernes It-Arkitekurråd:

- Orienteres om formål og mål for foranalysen for projektet ”Forretningskrav”.
- Tager stilling til retningen for projektet.

Sagsfremstilling

For at kunne bygge it-løsninger der lever op til forretningens behov, altså understøtter den kommunale opgavevaretagelse, er det nødvendigt at kende og kunne kommunikere viden omkring forretningen¹. Forretningsviden dækker over al den viden, der er nødvendig for at omsætte forretningens, altså den kommunale hverdags, behov til it-systemer, der understøtter den korrekt. Et meget vigtigt element for kommunerne som offentlig myndighed er her at sikre, at systemerne til enhver tid er lovmedholdelige. Den opgave varetages oftest af leverandørerne (f.eks. KMD, IBM, CSC) for kommunerne i forbindelse med deres systemer, hvor de har en organisation til at følge med i udviklingen i lovgivningen og udviklingen i den kommunale opgavevaretagelse og tilpasse systemerne herefter. Det har været og er i høj grad en betalbar ydelse, der dog har været skjult som en del af de samlede driftsudgifter for systemerne.

Fremadrettet skal kommunerne selv forholde sig til den opgave i forbindelse med indkøb og drift af systemer. Aktuelt står KOMBIT med udfordringen i alle projekterne. Et projekt slipper jo typisk, når en løsning overgår til drift. Man kan godt fortsætte med at lade en kommende leverandør stå for at vedligeholde forretningsviden og betale herfor. Men så står man med den uhensigtsmæssighed, at man risikerer at give enkelte leverandører konkurrencefordele qua opbygget forretningsviden, og at man tillige risikerer at måtte starte forfra hvert 4. år ved nyudbud. En anden udfordring er, at det typisk er dyrt at ændre systemerne ved ændringer i forretningens behov, som fx lovændringer, da eksisterende systemer ikke er udviklet, så ny og ændret forretningsviden nemt kan identificeres og håndteres i systemet. Derfor ligger der også et rationale i at udvikle metoderne og den tekniske understøttelse til håndtering af forretningsviden.

En udfordring med forretningsviden er også at holde styr på forretningen i en distribueret arkitektur. Altså når et forretningsområde ikke nødvendigvis er forankret i et system, men findes i en række mere eller mindre sammen-

¹ Begrebet ”forretningen” bruges her om den virkelighed, som man ønsker at systemunderstøtte.

hængende løsninger på tværs af flere leverandører. Der er brug for nogen og noget til at have overblik over forretningsviden på tværs af systemer..

Et overblik over de opgaver som skal løses er – styring og organisering, metodeudvikling, udvikling af dokumentation, vedligehold og lovovervågning.

Foranalysen for projektet ”Forretningskrav” skal afdække, hvordan sådan en organisation skal forankres, og hvilke metoder og teknik der skal anvendes i forbindelse med arbejdet. Det sker ved at arbejde med følgende fem mål:

- **Governance for overvågning og vedligehold af regler (lovgivning).** Skal komme med scenarier og anbefalinger for, hvordan opgaven og ansvaret for håndtering af forretningsviden skal håndteres fremadrettet, så der kan blive truffet en beslutning herom.
- **Metode for forretningsviden.** Skal afklare, hvad der skal anvendes for at gå fra viden om den kommunale forretning som fx lovgivning og til forretningsviden, der kan anvendes i forbindelse med it-udvikling.
- **Modeller og notationer for forretningsviden.** Skal afklare, hvad for modeller og notationer, der kan anvendes til at dokumentere og kommunikere forretningsviden i. Det kan fx være UML klassesdiagrammer til begreber og information, BPMN til processer og Decision Models til beslutninger og forretningsregler.
- **Sammenhæng med projektmodel** skal afklare og beskrive, hvordan metoderne og modellerne for dokumentation af forretningsviden forankres i et typisk it-projekt, så dokumentationen indhentes i den rigtige form fra start af.
- **Teknik** skal afklare hvilken teknik, der skal til for at understøtte arbejdet med håndtering af forretningsviden. Det omfatter:
 - *Repository* – hvad for nogle redskaber skal der til for at understøtte metoden for dokumentation af forretningsviden og sikre sammenhæng mellem og genbrug af den indsamlede viden.
 - *Udstilling af forretningsviden* – skal afklare hvordan den kommunale forretningsviden stilles til rådighed for leverandører og andre aftagere på den mest hensigtsmæssige måde.

7. Afrapportering fra arbejdsgruppen for realisering af gevinster med OIO-standarderne for Sag- og Dokument (35 min.)

Erik Helweg-Larsen og Nikolaj Skovmann Malkov, KL

Baggrund

Siden januar 2012 har en arbejdsgruppe under It-Arkitekturrådet arbejdet på at anvise måder at realisere gevinster med OIO-standarderne for Sag og Dokument (S&D).

I juli 2012 fremlagde arbejdsgruppen specifikationen ”MOX – et forretningsmønster for fagsystemers udveksling af hændelser” i en høringsversion, hvor kommuner, andre myndigheder og leverandører har kunnet kommentere på specifikationen².

I efteråret 2012 skal arbejdsgruppen samarbejde med leverandører og deltagerkommuner omkring pilotprojekter, hvor specifikationen skal prøves af i praksis og danne baggrund for konkrete anvisninger af realisering af gevinster ved anvendelse af S&D.

Arbejdet er ikke koordineret i detaljer med udkastet til scope for en kommunal beskedfordeler, som KL og KOMBIT for nylig har haft til eksternt review.

Indstilling

Arbejdsgruppen vil gerne fortsat have arkitekturrådets mandat. Derfor indstilles det at arkitekturrådet:

- Orienteres om specifikationen og kommenterer denne.
- Orienteres om/giver input til og godkender planen for det videre forløb med afprøvning af specifikationen i konkrete pilotprojekter.
- Tager hul på drøftelsen omkring, hvordan udrulning skal foregå, når konceptet er prøvet af i pilotprojekterne.

Sagsfremstilling

Den fælleskommunale rammearkitektur anviser tre generelle integrationsformer mellem it-systemer: Udveksling af hændelsesbeskeder, kald af data eller funktionalitet, samt integration af brugergrænseflader. Arbejdsgruppen har fokuseret på den førstnævnte integrationsform, som generelt er dårligst understøttet af eksisterende fagsystemer m.v.

² Specifikation og bilag kan ses på:

<http://www.kl.dk/Dokumenter/Arrangementer/2012/07/invitation-til-horing-af-MOX1/?n=1>

OIO-standarderne er en specifikation af et serviceinterface, og de generelle egenskaber for standarderne foreskriver dannelse og udveksling af hændelsesbeskeder, når man bruger OIO serviceinterfaces. Et serviceinterface består af en specifikationsmodel (objektmodel) og et antal operationer (opret, ret, slet, læs, søg, list, import, passiver), som bruger specifikationsmodellen i deres input-output struktur (xml-skemaer). Når et objekt ændrer tilstand, skal der dannes en OIO hændelsesbesked.

Specifikationen for MOX er en anvisning på, hvordan man med OIO-beskederne også kan integrere til it-systemer, der *ikke* lever op til standarderne. Fra standarderne har vi de informationer, der skal bruges i en udveksling. Fra standarderne har vi også operationerne, der kan anvendes i forbindelse med en udveksling. En MOX-standardproces giver den vigtige sammenhæng mellem standardernes operationer og de beskeder som et fagsystem, herunder ESDH, skal anvende ved integration via hændelsesbeskeder. Med MOX-standardprocesserne som byggeklodser, kan man bygge konceptuelle integrationer mellem de forskellige fagsystemer, herunder ESDH, der indgår i en given proces – også når de ikke lever op til OIO standarderne – forudsat at information fra fagsystemet kan mappes til OIO-beskeder.

Specifikationen har henover sommeren 2012 ligget i en åben høring. Ved fristens udløb havde vi modtaget 3 kommentarer, men der er flere leverandører, der har fået lov til at give deres kommentarer med efter fristens udløb. To af reviewsvarene udtrykker stor opbakning til retningen i MOX-specifikationen, mens et tredje i nogle få kommentarer udtrykker bekymringspunkter i forhold til en distribueret arkitektur.

Den specificerede løsning eksekverer, indtil videre, godt på papiret. Nu forestår den vigtige afprøvning af specifikationen. Derfor er næste skridt for at realisere gevinsterne, i samarbejde med kommuner og it-leverandører, at afprøve og verificere det specificerede koncept i konkrete tekniske implementeringer. Til det formål iværksættes afprøvingerne i regi af handlingsplanprojektet ”sager på tværs af it-løsninger og organisatoriske skel” og *arbejdsgruppen for realisering af gevinster ved Sag og Dokument* under It-Arkitekturrådet.

Formålet med projektet er, igennem en række afprøvninger i samarbejde med kommuner og it-leverandører, at prøve specifikationens anvisninger af i praksis og komme frem til helt konkrete forretningsmæssige og tekniske anvisninger på, hvordan gevinsterne kan realiseres. Formålet er både *Proof-of-Concept* (POC) og *Proof-Of-Business* (POB). POC skal vise, at det kan lade sig gøre, teknisk, at få to eller flere it-systemer fra forskellige leverandører til at integrere, hvad angår Sag og Dokument standardernes objekter (Sag,

dokument, Organisation og klassifikation) på basis af hændelsesbeskeder. POB skal vise og dokumentere, at der er gevinster at hente i form af sparet tid på administrative procedurer og reducerede udgifter til integrationer mellem it-systemer, samt at leverandørerne kan opretholde en forretning for den pågældende løsning.

Afprøvningsne gennemføres som 5 selvstændige afprøvnings i deltagerkommunerne, hvor arbejdsgruppedeltageren fra den pågældende kommune fungerer som styring overfor egen kommune og de involverede it-leverandører.

Når konceptet er prøvet af i løbet af efteråret 2012, er det planen, at det skal rulles ud med konkrete anbefalinger til implementering hos resten af landets kommuner i løbet af 2013. Afprøvningsne vil bidrage med nyttige input hertil. Men der kan allerede nu godt tages hul på overvejelserne omkring, hvordan markedet skal mødes i forbindelse med udrulning. Groft skitseret går en overvejelse fx på, om det skal være op til leverandørerne at implementere MOX-agenterne som tilføjelser til standardprodukterne, eller kommunerne i fællesskab skal indkøbe løsningerne til de almindeligt udbredte systemer.

./. **Bilag**

7.1. Projektbeskrivelse for ”Afprøvning af MOX-specifikationen”

7.2. Projektforløb for ”Afprøvning af MOX-specifikationen”

8. Fællesoffentlige initiativer, herunder opsamling på økonomiaftalen ift. arkitekturrådet og status på initiativ 9.4 i Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi (20 min.)

Ghita Thiesen og Pia Færch, KL

Baggrund

Initiativ 9.4 i Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi: et fælles overblik over it-arkitekturen har til formål at understøtte anvendelse, sammenhæng og effektivisering gennem bedre overblik over den offentlige it-arkitektur. Der skabes en samlet teknisk platform, så der fremover findes ét sted, hvor man kan få overblik.

På mødet i Kommunernes It-Arkitekturråd, tirsdag den 8. maj 2012, blev initiativet drøftet med Digitaliseringsstyrelsen, hvor de kommunale behov og ønsker var i fokus. En konkret beskrivelse af initiativet er nu til beslutning i styregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

Indstilling

Det indstilles at

- It-Arkitekturrådet tager status på initiativ 9.4 til efterretning.
- It-Arkitekturrådet drøfter, hvorvidt initiativ 9.4 i sin nuværende version, tilgodeser de kommunale behov.

Sagsfremstilling

Initiativ 9.4 der har til formål at skabe overblik, vil realisere det ved en videreudvikling og sammenkobling af digitaliser.dk, OIO-arkitekturguiden og FORM-online.

FORM, STORM og OIO EA er tre fællesoffentlige klassifikationssystematikker, der vil blive brugt til at strukturere de mange informationer. Initiativet omfatter også vedligeholdelsen af FORM, STORM og OIO EA.

Initiativet er planlagt til at udvikles iterativt, med løbende involvering af interessenter. Det vil derfor primært være drevet af konkrete anvendelsesnære behov.

Foruden de primære interessenter som kommunernes It-Arkitekturråd, Statens it-projektråd m.v., vil initiativet have KL som deltager i projektgruppen og en referencegruppe vil blive etableret. Referencegruppen skal fungere som en slags ”change board” vedrørende opbygning af det fælles overblik og ændringer til dette.

Siden It-Arkitekturrådsmødet den 8. maj 2012, er der som det første element i initiativet, publiceret en arkitekturtjekliste til planlægning og review af projekter og løsninger pba. en dialog mellem projektledere og it-arkitekter. En tjekliste der sigter mod bred anvendelse i det offentlige. Tjeklisten er udviklet i dialog med en række eksterne interessenter og afprøvet i et stort projekt i Uddannelsesministeriet. Tjeklisten giver et helt overordnet overblik over den fælles it-arkitektur og skal understøtte stillingtagen til, de fælles retningslinjer, standarder, løsninger m.v.

Næste planlagte leverance publiceres primo september 2012 og vil give et samlet billede af de fælles infrastrukturløsninger i DIGST-regi.

Af øvrige leverancer forventes følgende i 2012:

- Fællesoffentlige infrastrukturløsninger (som services og evt. genbrugelige komponenter).
- Dokumenterede processer.
- Referencearkitekturer og standarder i relation til specifikke typer af løsninger som fx CMS og ESDH.
- Digitaliseringsstrategiens initiativer.

Arkitekturtjeklisten samt øvrige leverancer vil være tilgængelige på <http://overblik.digitaliser.dk>.

Digitaliseringsstyrelsen har, i samarbejde med KL, arrangeret en workshop omkring initiativ 9.4 med deltagelse af kommunale it-arkitekter. Workshoppen afholdes den 14. september 2012, og har til formål at konkretisere de kommunale behov/ønsker til initiativets leverancer.

En foreløbig dagsorden er derfor målrettet konkrete kommunale behov, der kan omsættes til use cases og derved koncepter til dette initiativ. I forlængelse heraf skal der arbejdes på en vurdering og prioritering af ønskede indsatser, herunder en vurdering af de lavest hængende frugter.

./. **Bilag**

8.1: Fælles overblik over it-arkitekturen - uddybning af leverancer, præmisser, proces og organisation.

9. Case fra realisering af rammearkitekturen: Beskedfordeler (20 min.)

Rasmus Halkjær Iversen, KOMBIT

Baggrund

Arkitekturrådet har bedt om at få præsenteret en række eksempler på, hvad rammearkitekturens støttesystemer gør, og hvad det betyder for den enkelte kommune.

Indstilling

Det indstilles, at rådet tager orienteringen/casen til efterretning

Sagsfremstilling

Projekt om Beskedfordeler er inviteret til at fremlægge en case for rådet, jf. vedlagte plancher.

Projektet giver løbende input til MOX og vice versa, idet MOX beskæftiger sig med, hvordan fagsystemer kan deltage i beskedfordeling.

./. **Bilag**

9.1 Case Beskedfordeler

10. Evt. (5 min.)